

Woensdag 28 november 1917 – ochtendeditie

Parijs, 27 november. Officieel avondbericht: Tamelijk levendige artillerieactie in België. Geen actie van de infanterie.

Woensdag 28 november 1917 – avondeditie

Nederland en de Frans-Russische overeenkomst.

In De Nederlander van gisteravond treffen wij een telegram aan van de Parijse briefschrijver (te Lausanne) van dat blad, waarin deze er de nadruk op legt, dat zijn, door ons in ons blad van 11 november aangehaalde brief van ons blad niet de bron kan zijn geweest van onze mededelingen over de Frans-Russische overeenkomst. Dit is inderdaad juist, en wij hebben dit ook nooit beweerd. Slechts hebben wij tegenover de bewering van Havas, dat de geruchten over de Frans-Russische overeenkomst hun oorsprong vonden in Duitse bron, het artikel van de Parijse briefschrijver van De Nederlander aangehaald, in de mening, dat wij daarmee dan toch een onbetwistbaar van Duitse smetten vrije zegsman voor het voetlicht brachten. Nu doet de briefschrijver het voorkomen, alsof zijn artikel eigenlijk werd geïnspireerd door een brief van onze Berlijnse correspondent, uit Stockholm. Doch dit kan niet waar zijn, hetgeen hieruit blijkt, dat de twee brieven op een belangrijk punt met elkaar in strijd zijn.

Onze correspondent, immers, schreef:

“Op mijn uitreis naar Rusland ontmoette mij het verhaal (omtrent de Russisch-Franse overeenkomst) reeds onderweg. Het trof mij bijzonder, omdat het heette, dat er in het verdrag, buiten medeweten van België, laat staan van Nederland, ook over zekere

dingen was beschikt, waarover eigenlijk alleen een neutrale staat tussen Dollard en Zwin te zeggen heeft. In St. Petersburg heb ik dus bijzondere belangstelling aan de dag gelegd voor dit merkwaardig traktaat. Het was ook daar allerminst onbekend. Dank zij dit traktaat was Miljoekof voorlopig, in politiek opzicht, een dood man. Dat men van zekere zijde zo sterk aandrang op de openbaarmaking van de geheime verdragen betreffende de doeleinden van de oorlog, was weer uit weetgierigheid naar de inhoud van dit ene merkwaardige document. In Frankrijk, zo had men mij verteld, hield dit verdrag ook al het gat gesloten, waardoor voor niet lange tijd een der meest roemruchte Franse staatslieden van deze periode verdwenen was, en het zou stellig in de eerste tijd verhinderen, dat de man weer opdook.

Dit traktaat had al zeer veel onheil veroorzaakt voor degenen, die het hadden gesloten, en als de Duitse rijkskanselier het thans wereldkundig maakte, dan is het nog slechts de bittere nawee van een reeds uitgewoede ziekte. Misschien is het heel heilzaam toch, dat het geval op deze wijze nog eens wordt openbaar gemaakt als een lering voor vorsten en volkeren.”

Voor de cursieve woorden vragen wij een ogenblik aandacht. Immers de Parijse briefschrijver van De Nederlander bleek op dit punt geheel anders ingelicht:

“...terwijl ons, naar verluidt, een onaangename verrassing wacht, zodra de inhoud van de geheime Frans-Russische overeenkomst aan de openbaarheid zal worden prijsgegeven!

Die verrassing zou best hierin kunnen bestaan, dat wij aan de Belgische annexionisten als een makkelijke prooi werden aangeduid. *Waarmee zich op schier automatische wijze laat denken hoe nauw verband in het feit verscholen ligt, dat juist dezer dagen ook Baron Beyens tot aftreden genoopt werd. Immers, van deze kundige*

diplomaat ging de gunstige roep uit, dat hij het Belgische annexionisme in zijn onstuimige vaart gestuit had, hetgeen niet precies van zijn opvolger aan het departement van buitenlandse zaken, minister de Broqueville, mag worden getuigd."

Men ziet hieruit, dat de correspondent van De Nederlander wel degelijk medeweten van België aanneemt. Wij hebben vroeger reeds doen uitkomen, dat wij het met de lezing van onze correspondent houden.

Berlijn, 28 november. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen was het artillerievuur tussen het Houthulsterbos en Zandvoorde van 's middag af levendig. Bij Passendale groeide het 's avonds tot vrij grote hevigheid aan.

Bommen op Sas van Gent en Axel.

(Officieel). Het ministerie van buitenlandse zaken deelt het volgende mede:

Op 8 november jl. om ongeveer 3 u 15 in de voormiddag heeft een vliegtuig van onbekend gebleven nationaliteit twee bommen geworpen bij Sas van Gent, waardoor drie arbeiders licht gewond werden, terwijl verder materiële schade, in het bijzonder aan enige in het Kanaal liggende schepen, werd toegebracht.

Op diezelfde datum om ongeveer 3 u 45 in de voormiddag heeft een onbekend vliegtuig een bom laten vallen op Axel, tengevolge waarvan twee vrouwen gewond werden en ernstige schade aan de gasfabriek en aan enige huizen in de omgeving veroorzaakt werd.

Het onderzoek van de scherven heeft aangetoond, dat deze bommen evenals die, welke in de avond van 1 oktober jl. op Sluis geworpen

werden, waarbij eveneens aanmerkelijke materiële schade werd aangericht, van Brits maaksel geweest moeten zijn.

De Nederlandse regering heeft de gezant te Londen opgedragen aan de Britse regering de vraag voor te leggen, of Britse luchtmachtzorgkrachten zich aan deze ernstige schending van Nederlands gebied hebben schuldig gemaakt.